

Algemene Beschouwing – Kadernota 2026–2029

Voorzitter,

Wandelen met de hond door Hillegom is niet alleen gezond, maar laat ook veel van ons dorp zien. En inwoners benaderen je. Waarom zeg ik dat. Er wordt best wel veel gebouwd. Het lijkt net of ieder stukje grond wordt benut. Op vele plekken in ons dorp is al gebouwd of gaat worden bebouwd. Een vraag die dan ook opkomt is, tot hoever of hoeveel zouden we nu eigenlijk willen moeten groeien qua inwonersaantal om een dorp te blijven. Ter vergelijking bevolkingsdichtheid per m², in Lisse 1494, Teylingen 1358 en Hillegom 1775. Heeft het college daar over nagedacht, of wordt dat een onderwerp in de komende woonvisie. Een dorp moet geen bollenstad worden.

Op zich begrijpen wij uiteraard wel dat er wordt gebouwd. Starters worden geconfronteerd met onbetaalbare woningen want de vraag overstijgt op dit moment het aanbod. De wachttijden voor een sociale huurwoning zijn groot. Echter, er komt wel op enig moment een omslagpunt, dat duurt nog wel even, wij zien dit onderwerp graag meegenomen worden in die komende woonvisie. Naast het benutten van de schaarse grond kun je ook inzetten op het bevorderen van het transformeren van kantoren en bedrijfspanden tot betaalbare woningen. De bollengrond in de Bollenstreek is dermate schaars dat wij woningbouw op bollengrond afwijzen. Behoud wat ons bijzonder maakt.

Tijdens de wandeling word ik herhaaldelijke malen aan mijn jasje getrokken door inwoners die hebben gestemd de laatste verkiezing over hoe de gemeente communiceert en participeert. Zij zijn niet positief. Immers, u weet dat ongetwijfeld voorzitter, inwoners die stemgerechtigd zijn, en stemmen, zijn betrokken. Die stemmen niet voor niets, willen invloed, meedenken, en zeker voldoende op de hoogte worden gehouden. Per slot van rekening hebben zij daar recht op. Een krachtig gemeentebestuur gaat dergelijke interacties inclusief referenda, met de inwoners niet uit de weg.

Communicatie en participatie met inwoners zijn cruciale onderdelen van het werk van een gemeente. Ze zorgen voor transparantie, vertrouwen en betrokkenheid van burgers bij beleid en besluitvorming. Effectieve communicatie betekent dat inwoners goed geïnformeerd zijn over wat er speelt in hun gemeente.

Participatie betekent dat inwoners actief kunnen meedenken, meepraten of zelfs meebeslissen over beleid en projecten. Inwoners beter betrekken vraagt om een combinatie van luisteren, toegankelijkheid, vertrouwen opbouwen en het bieden van concrete invloed. Je kunt ze raadplegen d.m.v. **referenda**, enquêtes of polls. Laten meedenken aan wijktafels en themasessies. Naar het oordeel van Hart voor Hillegom doen we dat te weinig, of te weinig effectief. Ons voorstel is om daar een dialoogsessie aan te wijden.

Geen energietransitie maar een energie-evolutie!

Aan het einde van de wandeling, voordat ik in huis stap, roept mijn buurman mij. Jij zit toch in de gemeenteraad? Nou, we hebben een energie-*evolutie* nodig: een stapsgewijze verschuiving naar nieuwe energiebronnen zodra deze betrouwbaar, betaalbaar en schaalbaar zijn, lispelt hij. Conclusie van dit gesprek is dat naast zorgen over woningbouw en participatie, ook het onderwerp energie sterk leeft onder inwoners

Gas en kernenergie blijven fundamenteel voor een stabiele en continue beschikbare energievoorziening, gezien de onvoorspelbaarheid van wind- en zonne-energie en het gebrek aan grootschalige en veilige batterij-opslag. Hart voor Hillegom pleit dan ook voor het stellen van realistische doelen waardoor een duurzame toekomst gerealiseerd kan worden waarin economische groei, Welvaart en pragmatische klimaatdoelen hand in hand gaan en grote kostenverhogingen voor de consument en het bedrijfsleven vermeden worden.

Voorzitter,

Voor ons ligt ook de Kadernota, een document dat richting geeft aan de financiële en beleidsmatige keuzes van onze gemeente voor de komende jaren. Wij danken het college voor het opstellen van een sluitende begroting voor 2026, ondanks de uitdagende omstandigheden waarin gemeenten zich bevinden.

Financiële koers en keuzes

Als je het rapport van Berenschot leest, zie je dat het vooral over gemiddelden gaat, waarvan maar 13% echt te beïnvloeden is – vooral binnen de programma's 'Samenleven' en 'Leefomgeving'. Het is zoeken naar wat er nog wél kan, en volgens het rapport beginnen we pas in 2029 langzaam uit het dal te klimmen. De financiële situatie van Hillegom is stabiel voor het komende jaar, maar kent onzekerheden vanaf 2027. Wij waarderen de inzet van het college om met maatregelen als “laaghangend fruit” en “lichte bestuurlijke keuzes” tot een structureel sluitend meerjarenbeleid te komen. Tegelijkertijd vragen wij aandacht voor de maatschappelijke gevolgen van deze keuzes, met name met betrekking op het sociale domein.

Zorg voor kwetsbaren

Onze fractie maakt zich zorgen over de bezuinigingen op sociale voorzieningen en de gevolgen daarvan. Initiatieven zoals Schuldhulpmaatjes, en projecten tegen eenzaamheid zijn relatief kleinschalig in kosten, maar van grote waarde voor inwoners die het moeilijk hebben. Wij pleiten ervoor om deze voorzieningen te behouden en zoeken daarvoor dekking binnen posten waarover later meer.

Argumenten voor behoud van sociale initiatieven

Sociale initiatieven bieden cruciale ondersteuning aan kwetsbare inwoners, zoals ouderen en jongeren met dementie, inwoners met schulden, en mensen met psychische of sociale problemen. Deze initiatieven versterken de sociale infrastructuur en voorkomen zwaardere zorgtrajecten. De Preventieve ondersteuning, zoals geboden door Schuldhulpmaatjes en Get a Grip.

Overigens zouden die ook wel samen zou kunnen gaan. Het voorkomt escalatie van schulden en bespaart op lange termijn kosten. Activiteiten tegen eenzaamheid en het Meedenkersnetwerk dragen bij aan mentale gezondheid en participatie, wat essentieel is in een vergrijzende samenleving. Organisaties als Stichting Present en Stichting Lumen mobiliseren vrijwilligers en ervaringsdeskundigen, wat leidt tot een grotere betrokkenheid en zelfredzaamheid.

En laten we communicatie naar de inwoners ook niet vergeten. Juist een openheid elke week in de pagina's van de Hillegommer zijn van zeer groot belang en dienen te blijven bestaan mits het bezorgen van de krant in alle wijken gewaarborgd is want daar schort het nog weleens aan.

Voorstel voor financiële dekking

De dekking voor het behoud van deze initiatieven kan gevonden worden binnen het pakket van midden en zware bestuurlijke keuzes. In ons amendement is te zien welke bezuinigingsmaatregelen we willen behouden en welke dekking we daarvoor hebben gevonden. Deze maatregelen hebben een beperkte maatschappelijke impact en leveren voldoende ruimte om de sociale initiatieven te behouden.

Conclusie

De beleidskeuzes in de Kadernota zijn overwegend verantwoord en toekomstgericht. Toch is waakzaamheid geboden om te voorkomen dat bezuinigingen ten koste gaan van kwetsbare groepen en het sociale weefsel van de gemeente. Een goede balans tussen financiële degelijkheid en maatschappelijke impact is essentieel. Het behoud van sociale initiatieven is tevens essentieel voor een veerkrachtige samenleving. De voorgestelde bezuinigingen raken juist de inwoners die het meest afhankelijk zijn van ondersteuning. Door te kiezen voor alternatieve dekking kan de gemeente Hillegom haar sociale infrastructuur behouden én voldoen aan de financiële eisen. Ons amendement is dan ook een oproep tot sociaal verantwoord begroten en om de begroting sociaal rechtvaardiger te maken.

Tot slot

Voorzitter, wij zien deze Kadernota als een basis voor verdere dialoog. Wij rekenen op een constructieve samenwerking met de raad en het college om Hillegom leefbaar, sociaal en toekomstbestendig te houden.

Dank u wel. Tot zover mijn eerste termijn.

Weerlegging van mogelijke tegenargumenten.

Een veelgehoordtegenargument is dat deze initiatieven slechts een klein deel van de bevolking bereiken. Toch blijkt uit praktijkervaring dat juist deze gerichte ondersteuning grote impact heeft op het leven van individuen en hun omgeving. Een ander argument is dat de gemeente moet bezuinigen. Echter, bezuinigen op preventie leidt vaak tot hogere kosten op andere beleidsterreinen, zoals WMO, jeugdzorg en GGZ. De maatschappelijke baten van deze initiatieven wegen ruimschoots op tegen de beperkte kosten.